

Politiek in praktijk: Tweede Kamerverkiezingen

Korte omschrijving

Als docent leid je je leerlingen rond in een virtuele Tweede Kamer, aan de hand van de (nieuwe) interactieve 360-gradenschoolplaat *De Tweede Kamerkijker*. Zo ontdekken leerlingen hoe de Tweede Kamer eruitziet en waarvoor mensen stemmen bij de Tweede Kamerverkiezingen van 17 maart 2021. Leerlingen ontdekken waarom politieke partijen graag zoveel mogelijk stemmen halen bij de verkiezingen. Samen met je leerlingen bespreek je wat politieke partijen van verschillende stellingen vinden. Uiteindelijk mogen de leerlingen zelf stemmen.

Tip: maak deze les nog leuker door mee te doen aan de Scholierenverkiezingen (www.scholierenverkiezingen.nl)

Leerdoel

- Leerlingen kunnen zich een beeld vormen bij de Tweede Kamer.
- Leerlingen weten dat bij Tweede Kamerverkiezingen 150 mensen gekozen worden: de Tweede Kamerleden, en dat die namens ons beslissingen nemen over wetten en regels voor Nederland.
- Leerlingen maken kennis met de mening van politieke partijen over een aantal stellingen.
- Leerlingen kunnen uitleggen hoe stemmen werkt.

Duur

70-90 minuten

Benodigd materiaal

- Smartboard & internet
- Een link naar de interactieve 360-graden schoolplaat *De Tweede Kamerkijker*: <https://www.ntr.nl/html/micrio/schooltv/tweedekamer/>
- [PowerPoint](#) Over de Lijn

- Schilderstape om op de grond een vak 'eens' en een vak 'oneens' te maken
- Voor elke leerling een [voorbeeld-stembiljet](#) (A3)
- Voor elke leerling een [voorbeeld-stempas](#) (A5)
- Stembus, bijv. een doos of prullenbak
- Rode potloden

Handleiding

Introductie (5 min)

1. Toon de 360-gradenschoolplaat *De Tweede Kamerkijker* op het smartboard. Toon de kant waarop je de zetels van de Kamerleden in beeld hebt.
2. Vraag de leerlingen allemaal zelf na te denken over welk gebouw ze hier zien. Geef daarna 1 leerling het woord om antwoord te geven.
3. Vraag de leerlingen die hier weleens geweest zijn om hun hand op te steken.
4. Vraag de leerlingen waarom ze denken dat je deze zaal laat zien. (Omdat de verkiezingen voor De Tweede Kamer eraan komen.)
5. Vraag of leerlingen al hebben gemerkt dat de verkiezingen eraan komen, en waardoor. Bijv: veel politici/debatten op tv, filmpjes op internet, reclames langs de kant van de weg.
6. Leg uit dat er zoveel aandacht is voor de verkiezingen omdat we daarmee met zijn allen beslissen over de toekomst van Nederland. Daar gaat deze les over.

De schoolplaat (10 min.)

1. Laat de leerlingen de hele plenaire zaal van de Tweede Kamer zien door met je muis door de schoolplaat te klikken. Zoom vervolgens in op het logo van de Tweede Kamer, voor de stoel van de voorzitter.
2. Leg de leerlingen uit dat dit het logo is van de Tweede Kamer. Iedereen die op een stoel zit met zo'n logo erop, is lid van de Tweede Kamer.
3. Vraag de leerlingen hoeveel stoelen dat ze zien met een gouden logo erop. Laat

ProDemos

daarvoor nog een keer de hele zaal aan de leerlingen zien. Laat ze hier eerst allemaal zelf over nadenken. Het antwoord is dat er 151 stoelen zijn met het logo. Het logo geeft aan dat degene die er mag zitten een van de 150 volksvertegenwoordigers is. Dat is het belangrijkste voor de leerlingen om te weten. De 151ste stoel is van de voorzitter, die 2 stoelen heeft: een stoel in de zaal én een stoel voor als ze de vergadering voorziet.

4. Toon het filmpje 'Zitten Kamerleden teveel op hun telefoon?'. Dit filmpje duurt 27 seconden en zit 'verstopt' op de plek die in onderstaande foto omcirkeld is. Het laat zien hoe streng de voorzitter is als Kamerleden teveel met hun telefoon bezig zijn tijdens een debat.

5. Leg uit dat de rol van de voorzitter is om deze 150 Kamerleden ordelijk met elkaar te laten debatteren en ze te laten stemmen over wetten en regels voor het land.
6. Vraag de leerlingen hoeveel Tweede Kamerleden het met een plan eens moeten zijn. Antwoord: de meerderheid van de Tweede Kamerleden. Anders gebeurt het niet. Dat betekent dat meer dan 75 Kamerleden voor moeten zijn. (NB: hierna moet ook de Eerste Kamer het in meerderheid eens zijn met het voorstel, maar dit kun je hier achterwege laten).
7. Vraag de leerlingen wie beslist wie er Kamerlid wordt. Inventariseer de antwoorden, maar vertel nog niet welk antwoord juist is.

8. Laat de leerlingen het filmpje 'Parlementszetels' zien. Dit filmpje zit 'verstopt' op de plek die in de foto omcirkeld is.

9. Vraag een leerling nu in eigen woorden uit te leggen hoe deze 150 Kamerleden gekozen worden.

Op welke partijen kun je stemmen? (20-30 min.)

1. Vertel de leerlingen dat er veel partijen meedoen aan de verkiezingen. Kiezers kunnen deze keer een keuze maken uit wel 37 partijen. Dat is lastig, want alle partijen hebben andere plannen voor Nederland. De leerlingen gaan kennismaken met een aantal stellingen waar politieke partijen een mening over hebben.
2. Open de PowerPoint op het smartboard en laat de stellingen zien. Vraag de leerlingen om bij eens of oneens te gaan staan. Vraag de leerlingen of ze hun keuze willen toelichten.
Tip: leerlingen die twijfelen in het midden staan. Zij mogen zich met argumenten laten overtuigen door klasgenoten die wel een keuze hebben gemaakt. Laat de twijfelaars daarna alsnog een keuze maken.
3. Laat na iedere stelling zien welke politieke partijen het eens of oneens zijn met de stelling.

De stellingen luiden als volgt:

1. Met oud en nieuw moet je gewoon weer siervuurwerk kunnen afsteken.
2. Mensen moeten zelf kunnen kiezen of ze een mondkapje willen dragen.
3. Er moet extra belasting komen op het kopen van vlees
4. Leraren op basisscholen moeten net zoveel gaan verdienen als leraren op middelbare scholen.

5. Rechters moeten vaker gevangenisstraffen geven in plaats van taakstraffen.
NB: de officiële stelling, waar de partijen hun standpunt op gebaseerd hebben, luidt: “Er moeten minder mogelijkheden komen om taakstraffen op te leggen in plaats van gevangenisstraffen.”
Let op dat uw leerlingen begrijpen dat het niet de politiek is die beslist welke straf door rechters gegeven wordt aan daders in rechtszaken. Rechters zijn onafhankelijk. Wel maakt de politiek de wetten. En rechters moeten die wetten (die kaders) gebruiken voor hun uitspraken in rechtszaken.
6. Nederland moet meer vluchtelingen opnemen dan het nu doet.

Stemmen (20 -30 min)

1. Zorg dat je alle materialen vooraf gereed hebt. Geef alle leerlingen een stempas en een stembiljet. Die kun je zelf downloaden en uitprinten. Zoek materiaal om een stemlokaal mee in te richten. Zoals een stembus, rode potloden en een tafel voor de leden van het stembureau.
2. Vertel de leerlingen dat ze zo zelf gaan stemmen. Dat gaat via een aantal vaste stappen:
Stap 1: Je krijgt een stempas thuisgestuurd.
Stap 2: Je kiest een partij.
Stap 3: Ga naar het stembureau. Neem je stempas en identiteitskaart mee. Zorg ook dat je een mondkapje meehebt. Dit is verplicht in het stemlokaal.
NB: Deze verkiezingen moeten kiezers vooraf thuis ook een gezondheidscheck doen voordat ze naar het stembureau gaan. Dit kun je hier overslaan omdat dit waarschijnlijk niet meer nodig is als je leerlingen met 18 jaar daadwerkelijk mogen gaan stemmen. Bespreek dit wel als er leerlingen van 18 jaar of ouder in de klas zitten.
Stap 4: Lever je stempas in en laat je identiteitsbewijs zien. Dat doe je bij de leden van het stembureau. Zij zitten achter een spatscherm en moeten (net als jij) verplicht een mondkapje dragen.
Stap 5: Je krijgt een stembiljet. Naast het stembiljet krijgen stemmers in veel

gevallen een rood potlood wat ze na het stemmen mee mogen nemen. Sommige gemeenten kiezen ervoor om alle potloden na ieder gebruik te desinfecteren.

Stap 6: Ga een stemhokje in en maak één rondje rood (bij de kandidaat van jouw keuze).

Stap 7: Vouw het stembiljet weer op en stop het in de stembus. Gefeliciteerd, je hebt gestemd!

3. Vertel de leerlingen dat ze nu in de praktijk gaan oefenen! Geef iedere leerling een stempas. Neem zelf plaats achter een tafel en speel alsof je lid bent van het stembureau. Vraag de deelnemers om een legitimatiebewijs. Neem de stempassen in en geef de leerlingen een stembiljet en een rood potlood. Nu mogen ze gaan stemmen!
4. Als iedereen aan de beurt geweest is, kun je samen met de leerlingen de stemmen tellen.

Tip: Scholierenverkiezingen

Je kunt je ook inschrijven voor de Scholierenverkiezingen voor de Tweede Kamer 2021. De Scholierenverkiezingen voor de Tweede Kamer zijn van 1 tot en met 16 maart. Meedoen is gratis. Na aanmelding kun je een printbaar stembiljet downloaden. Je krijgt een inlogcode voor de website om de uitslag voor 16 maart 16.00 uur in te voeren. Dinsdagmiddag 16 maart vanaf 17.30 uur zijn op de website alle uitslagen te vinden. De uitslag van je eigen school kun je vergelijken met de landelijke uitslag, maar ook bijvoorbeeld met de uitslagen van andere scholen in je gemeente of provincie.

Stemresultaat van de klas in beeld (10 min)

1. Open de 360-gradenschoolplaat opnieuw op het smartboard. In de schoolplaat zit een tool 'verstoep' waarmee u de stemuitslag van uw klas kunt visualiseren: de Zeteldeler. U kunt de Zeteldeler vinden door op het (dobbelsteen)icoontje te klikken dat is omcirkeld in onderstaande foto.

2. Vul samen met de leerlingen de uitslag in. Bespreek de uitslag met elkaar. Hadden ze dit verwacht?

Afronding (5 min)

1. Rond de les(sen) af. Stel controlevragen om na te gaan of de leerdoelen zijn gehaald. En geef leerlingen de ruimte om overige vragen over de politiek en de Tweede Kamerverkiezingen te stellen.